

Dôsledky dopingu

Športovca, ktorý dopuje, čakajú dôsledky - pričom tieto dôsledky môžu ovplyvniť aj oblasti, v ktorých to vôbec nečakal. Dôsledky dopingu sa netýkajú iba zákazu športovej činnosti, ale ovplyvnia aj zdravie, kariéru, finančné zabezpečenie a osobný život športovca.

Sankcie

Porušenie antidopingového pravidla môže vyústiť do týchto trestov:

- anulovanie výsledkov súťaže podujatia počas ktorého došlo k ADRV a výsledkov súťaží nasledujúcich po odbere vzoriek,
- zákaz športovej činnosti, ktorý sa pohybuje od napomenutia až po celoživotný zákaz,
- verejné oznámenie.

Porušenie antidopingového pravidla v prípade športovcov, ktorí sú súčasťou tímu, vedie k sankciám pre celý tím. Napr. strata bodov, diskvalifikácia zo súťaže alebo podujatia či iná sankcia, sa týkajú celého tímu.

Podľa pravidiel je sankcia za užívanie zakázanej látky alebo metódy až do štyroch rokov zákazu činnosti. Držanie zakázaných látok alebo zakázaných metód a podpora dopingu sa považujú za závažnejšie porušenie antidopingového pravidla ako ich užívanie, preto sa v týchto prípadoch udeľuje sankcia najmenej štyri roky.

Obdobie zákazu športovej činnosti predstavuje úplný zákaz všetkých činností spojených s organizovaným športom. Obdobie zákazu športovej činnosti sa vzťahuje aj na činnosti všetkých organizácií, ktoré sú signatárom Svetového antidopingového kódexu, a je preto globálny.

Osoba, ktorej plynie trest zákazu športovej činnosti, nemôže:

- organizačne zastupovať športovú organizáciu alebo inú organizáciu, ktorá sa zaviazala dodržiavať Svetový antidopingový kódex,
- zúčastniť sa súťaže alebo inej športovej udalosti organizovanej športovou organizáciou alebo inou organizáciou, ktorá sa zaviazala Svetový antidopingový kódex,
- vykonávať administratívne úlohy, trénerskú činnosť, alebo inú činnosť v realizačnom tíme športovca v športovej alebo inej organizácii, ktorá je signatárom Svetového antidopingového kódexu
- vykonávať činnosť osobného trénera, osobného lekára alebo inej podpornej osoby športovca, ktorý sa zaviazal dodržiavať Svetový antidopingový kódex.

Zdravie

Používaním liekov bez lekárskeho opodstatnenia riskujete svoje zdravie. Užívaním zakázaných látok zvyšujete tieto riziká: závislosť, častejšie užívanie rôznych liekov a s tým

spojené návyky, chronické ochorenia, vedľajšie účinky, zmeny správania v horšom prípade fyziologické zmeny, ktoré sú nevratné, psychologické dôsledky ako depresia, utiahnutie sa, vina/pocit hanby a strata vlastnej identity.

Potenciálne vedľajšie účinky jednotlivých skupín zakázaných látok a metód

S1. ANABOLICKÉ LÁTKY

Fyziologické a psychologické vedľajšie účinky anabolických steroidov môžu byť všeobecného charakteru alebo môžu byť špecifické, respektíve odlišné u žien a u mužov.

Fyziologické vedľajšie účinky: akné, mužská plešivosť, poškodenie pečene, predčasné uzavretie rastových centier dlhých kostí (u dospievajúcich), čo môže mať za následok spomalený rast.

Psychologické vedľajšie účinky: zvýšená agresivita a sexuálny apetít, niekedy vyúsťujúce do neobvyklého sexuálneho a kriminálneho správania, ukončenie užívania anabolických steroidov môže byť spojené s depresiou.

Špecifické vedľajšie účinky u mužov: vývoj prsného tkaniva, zmenšenie semenníkov, impotencia, zníženie produkcie spermií.

Špecifické vedľajšie účinky u žien: prehĺbenie hlasu, zastavenie vývoja prsníkov, rast vlasov na tvári, bruchu a hornej časti chrbta, zväčšený klitoris, poruchy menštruačného cyklu.

S2. PEPTIDOVÉ HORMÓNY, RASTOVÉ FAKTORY, PRÍBUZNÉ LÁTKY A MIMETIKÁ

Potenciálne vedľajšie účinky a zdravotné riziká: hypertenzia (ESA/hGH), rakovina krvi/leukémia (ESA/hGH), anémia (ESA), mŕtvica (ESA), infarkt, pľúcna embólia (ESA), feminizácia (hCG), problémy so štítnou žľazou (hGH).

S3. BETA-2 AGONISTY

Potenciálne vedľajšie účinky: zrýchlená srdcová frekvencia, bolesti hlavy, potenie, nevoľnosť, svalové kŕče, nervozita.

S4. HORMONÁLNE A METABOLICKÉ MODULÁTORY

Potenciálne vedľajšie účinky a zdravotné riziká: dramatická zmena hladiny cukru v krvi (inzulín), narušenie endokrinného systému (klomifén), poškodenie pečene (AICAR), nerovnováha cholesterolu (inhibítory aromatázy), poruchy motorických funkcií (trimetazidín).

S5. DIURETIKÁ A MASKOVACIE LÁTKY

Potenciálne vedľajšie účinky a zdravotné riziká: dehydratácia, závraty alebo mdloby, svalové kŕče, srdcová arytmia v dôsledku vyčerpania draslíka.

S6. STIMULANCIÁ

Potenciálne vedľajšie účinky a zdravotné riziká: nespavosť, úzkosť, úbytok hmotnosti, závislosť, dehydratácia, tras, zvýšená srdcová frekvencia a krvný tlak, zvýšené riziko mŕtvice, srdcového infarktu a srdcovej arytmie.

S7. NARKOTIKÁ

Aj keď sa užívanie narkotík spája s pocitmi eufórie alebo psychologickú stimuláciu, zneužitie narkotík môže predstavovať vážne zdravotné riziká: falošný pocit neporaziteľnosti, nevoľnosť a zvracanie, zvýšený prah bolesti a neschopnosť rozpoznať zranenie, znížená srdcová frekvencia, fyzická alebo psychická závislosť, útlm dýchania, smrť.

S8. KANABINOIDY

Potenciálne vedľajšie účinky a zdravotné riziká: zvýšená srdcová frekvencia, zhoršená krátkodobá pamäť, skreslený pojem o čase a priestore, znížená schopnosť koncentrácie, spomalená koordinácia a reflexy, zmeny nálad, zhoršené myslenie a čítanie s porozumením, ochorenia dýchacích ciest spôsobené fajčením alebo vapovaním.

S9. GLUKOKORTIKOIDY

Potenciálne vedľajšie účinky a zdravotné riziká: úbytok svalovej hmoty a hustoty kostí, oslabenie poranených oblastí svalov, kostí, šliach alebo väzov, zníženie alebo zastavenie rastu u mladých ľudí, potlačenie imunitného systému.

P1. BETA-BLOKÁTORY

Potenciálne vedľajšie účinky: mdloby alebo strata vedomia, poruchy spánku, znížená srdcová frekvencia, astmatický záchvat.

M1. MANIPULÁCIA S KRVOU ALEBO KRVNÝMI ZLOŽKAMI

Zdravotné riziká krvného doping - zvýšenie počtu červených krviniek do kardiovaskulárneho systému môže spôsobiť, že krv bude viskóznejšia (hustejšia) a srdce bude prepracované. Osoba s už zahustenou krvou je vystavená väčšiemu riziku dehydratácie. Umelé zvýšenie počtu červených krviniek predstavuje tieto riziká: zvýšenie tlaku na srdce a preťaženie kardiovaskulárneho systému, patologický rast srdca, porucha zrážania krvi, mŕtvica, nepriaznivá imunitná odpoveď, vrátane anafylaktickej reakcie, ktorá by mohla mať za následok smrť. Navyše, pri transfúziách existuje zvýšené riziko infekčných chorôb, ako je AIDS alebo hepatitída.

Spoločenské dôsledky

So spoločenskými dôsledkami súvisí izolácia od športu, ktorému ste venovali celý svoj život a od svojich tímových kolegov, s ktorými ste prežili úžasné chvíle. Súvisí to aj so stratou obdivu druhých, verejným ponížením a vylúčením zo spoločnosti. V rámci rodiny a priateľov riskujete zničené vzťahy, sklamanie a pocit zlyhania.

Finančné dôsledky

Porušenie antidopingového pravidla môže mať aj finančné dôsledky na jednotlivca:

- finančné pokuty
- strata grantov, financovania od športových organizácií a vlády
- strata zmlúv a sponzorstva